

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ОПШТИНЕ СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ

Година и број: 14/2014.

23. децембра 2014. године
Сремски Карловци

Примерак: 40,00 дин.

На основу члана 59. Одлуке о Општинској управи Општине Сремски Карловци („Сл. лист Општине Сремски Карловци“, број 11/12), начелник Општинске управе доноси

П Р А В И Л Н И К О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О УНУТРАШЊОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ И СИСТЕМАТИЗАЦИЈИ РАДНИХ МЕСТА У ОПШТИНСКОЈ УПРАВИ

Члан 1.

У Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Општинској управи број: 110-1/2014-III од 23. маја 2014. године у поглављу “V Систематизација радних места” врши се следећа измена и допуна у складу са важећим законским прописима и указаним потребама.

Члан 2.

У члану 15. број “45” замењује се бројем: „46“, а број „48“ замењује се бројем: „49“.

Члан 3.

У члану 18. Одељење за друштвене делатности и општу управу, тачка 4. у в) Услови за рад „Први степен академских студија или виша стручна спрема“, мења се и гласи:

„Високо образовање стечено на студијама другог степена (дипломирани, мастер).“

Члан 4.

У члану 21. Одељење за инспекцијске послове, тачка 1. у в) Услови за рад, после речи “правни“, додаје се

„технолошки, пољопривредни или природно – математички (смер: хемија или биологија).“

Члан 5.

Иза тачке 1. додаје се ново радно место под тачком 2. које гласи:

„2. ПОМОЋНИК НАЧЕЛНИКА ЗА ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

а) Опис послова

Замењује начелника у случају његове одсутности са свим његовим овлашћењима.

Организује, координира и усмерава рад инспекције и комуналних редара, распоређује послове и задатке на непосредне извршиоце, пружа стручну помоћ у извршавању послова и задатака.

Обавља послове који се односе на вођење управног поступка из области инспекцијских послова. Доноси решења у управном поступку, подноси захтев за покретање прекршајног поступка и пријава због привредног преступа.

Прати прописе, учествује у изради информација, извештаја и одлука из ове области.

Обавља и друге послове по налогу начелника Одељења.

б) Врста посла

Стручно – аналитички и нормативно – правни послови.

в) Услови за рад

Високо образовање стечено на студијама другог степена (дипломирани, мастер), правни факултет, 5 година радног искуства, положен стручни испит.“

Члан 6.

Тачке од 2 до 5 померају се за једно место унапред, тако да тачка 2. постаје тачка 3., тачка 3. – 4., тачка 4. – 5., тачка 5. – 6.

Члан 7.

Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Општинској управи ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном листу Општине Сремски Карловци.

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
Општина Сремски Карловци
ОПШТИНСКА УПРАВА
Број: 110-3/2014-III
Дана: 19.12.2014.године
Сремски Карловци

НАЧЕЛНИК

Владимир Вишњић ,с.р.

Службени лист Општине Сремски Карловци, 14/2014

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
Општина Сремски Карловци
ОПШТИНСКО ВЕЋЕ
Број:110-4/2014-I/2
Дана:19.12. 2014.године
Сремски Карловци

На основу члана 81.став 2. Статута општине Сремски Карловци ("Сл.лист општине Сремски Карловци"број:12/08 и 17/2012), Општинско веће општине Сремски Карловци, разматрајући Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Општинској управи на седници од 23. децембра 2014.гдине, д о н о с и

З А К Љ У Ч А К

ДАЈЕ СЕ САГЛАСНОСТ на Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Општинској управи број: 110-3/2014-III од 19.децембра 2014. године.

ПРЕДСЕДНИК

Миленко Филиповић, с.р.

Службени лист Општине Сремски Карловци, 14/2014

На основу члана 8. став 2. Закона о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник РС", број 41/09, 53/10, 101/11,32/13 и 55/14), члана 64. Статута Општине Сремски Карловци ("Службени лист Општине Сремски Карловци", број 12/2008 и 17/2012.), Општинско веће Општине Сремски Карловци, на седници одржаној 23. децембра 2014. године, донело је

РЕШЕЊЕ О ОСНИВАЊУ ОПШТИНСКОГ САВЕТА ЗА БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА

1. Оснива се Општински савет за безбедност саобраћаја на путевима (у даљем тексту: Савет), као тело за координацију, са трајним задатком подстицања, организовања и усклађивања послова безбедности саобраћаја на путевима из надлежности Општине Сремски Карловци.
2. У Савет из тачке 1. овог решења именују се:
 - Рајко Маринковић, заменик председника Општине Сремски Карловци, за председника.

За чланове:

- Гордана Михајловић, помоћник командира Полицијске испоставе Полицијске станице у Сремским Карловцима
- Душан Мамула, помоћник начелника Одељења за урбанизам, комуналне послове и заштиту животне средине Општине Сремски Карловци,
- Живорад Милановић, извршилац за послове друмског саобраћаја Одељења за урбанизам, комуналне послове и заштиту животне средине Општине Сремски Карловци,
- Владимир Жеравица, помоћник начелника за привреду Одељења за буџет и привреду Општине Сремски Карловци,
- Ђорђе Хорват, директор ЈКП „Белило“, Сремски Карловци, и
- Горан Маравић, директор Основне школе „23.Октобар“ у Сремским Карловцима.

Савет може позвати и друге заинтересоване субјекте, а који нису његови чланови, да учествују у његовом раду.

3. Савет непрекидно прати стање безбедности саобраћаја на путевима и на основу тога даје иницијативе за предузимање одговарајућих мера и активности у циљу унапређења саобраћаја на путевима.
4. Савет разматра предлоге и даје мишљења на акте који се односе на безбедност саобраћаја на путевима, а посебно на стратешке и планске документе Општине: Стратегију безбедности саобраћаја на путевима, Извршни план безбедности саобраћаја, Програм трошења средстава намењених унапређењу безбедности саобраћаја и сл.
5. Савет може формирати радне групе за поједине области рада, а посебно Радну групу за:
 - унапређење саобраћајног образовања и васпитања.
 - унапређење безбедности путева и улица у Општини,
 - техничко регулисање саобраћаја,
 - заштиту рањивих учесника у саобраћају,

Службени лист Општине Сремски Карловци, 14/2014

- превентивно-промотивне активности у безбедности саобраћаја, и
- за научно/развојно-истраживачки рад у безбедности саобраћаја на путевима.

Савет може формирати и друге радне групе.

6. Чланови Савета за безбедност саобраћаја добијају накнаду за рад за присуствовање седници Савета у нето износу од 2.000,00 динара, по одржаној седници Савета.
7. Стручне, организационе и административно-техничке послове за потребе Савета обављаће Одељење за урбанизам, комуналне послове и заштиту животне средине Општинске управе Општине Сремски Карловци.
8. Савет ће донети Пословник о раду Општинског савета за безбедност саобраћаја на путевима, у року од 30 дана од дана доношења овог решења, којим ће уредити организацију и начин рада Савета.
9. Ово решење ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном листу Општине Сремски Карловци".

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
ОПШТИНСКО ВЕЋЕ
ОПШТИНЕ СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ
Број: 344-36/2014-I/2
Дана: 23. децембра 2014.
Сремски Карловци

ПРЕДСЕДНИК

Миленко Филиповић, с.р.

Службени лист Општине Сремски Карловци, 14/2014

На основу члана 54. став 1. Закона о добробити животиња ("Службени гласник Републике Србије", бр. 41/09), члана 20. став 1. тачка 26. Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/07 и 83/14) и члана 12. Одлуке о обављању делатности зоохигијене („Службени лист Општине Сремски Карловци“, бр.11/2014), Општинско веће Општине Сремски Карловци на седници одржаној 23. децембра 2014. године донело је

О Д Л У К У

1. **УСВАЈА СЕ** Програм контроле и смањења популације напуштених животиња - паса и мачака на територији Општине Сремски Карловци.
2. Програм из тачке 1. је саставни део ове Одлуке.
3. За праћење и спровођење Програма из тачке 1. ове одлуке задужују се:
 - Одељење за урбанизам, комуналне послове и заштиту животне средине Општине Сремски Карловци,
 - Одељење за инспекцијске послове Општине Сремски Карловци, и
 - Одељење за буџет и привреду Општине Сремски Карловци.
4. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Општине Сремски Карловци“.

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
Општина Сремски Карловци
ОПШТИНСКО ВЕЋЕ
Број: 32-4/2014-И/2
Дана: 23. децембра 2014.
Сремски Карловци

ПРЕДСЕДНИК

Миленко Филиповић, с.р.

ПРОГРАМ КОНТРОЛЕ И СМАЊЕЊА ПОПУЛАЦИЈЕ НАПУШТЕНИХ ПАСА И МАЧАКА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ

I. УВОД

Општина Сремски Карловци, као и готово све локалне самоуправе у Републици Србији, се суочава са великим бројем паса и мачака луталица на улицама.

Велики број напуштених животиња на улицама Сремских Карловаца, околних насељених места и поља, резултат је напуштања животиња од стране њихових власника.

Поред напуштања животиња, као основног начина на који настају пси луталице, повећању њиховог броја доприноси и велики репродуктивни потенцијал ових животиња. Постоје подаци који говоре о томе да за само шест година пар плодних паса и њихово потомство, у оптималним условима, може дати чак 67 000 штенаца. Код мачака овај број је још већи и износи 420 000 мачића за седам година.

Узроци оваквих проблема су лоше навике људи и тешка економска ситуација грађана који због недостатка средстава за бригу о животињама прибегавају избацивању кућних љубимаца на улице.

Светска здравствена организација напуштене псе, по начину живота дели на три групе:

1. Пси о којима води бригу већи број људи (суседски пси) и њихова слобода кретања је делимично контролисана и зависи од извора хране и склоништа. Ови пси обично се крећу и у другим четвртима насељених места али се увек враћају у своје станиште ради одмора и храњења.
2. Пси који немају ограничену слободу кретања и чији извор хране, воде и склоништа није дефинисан.
3. Пси који су потпуно независни од човека, који се слободно и неконтролисано крећу и који обично избегавају контакте са људима. Ово су по правилу полу дивљи пси.

Напуштене псе по начину настанка можемо поделити у четири категорије и то:

1. Пси које су напустили или изгубили власници (неодговорни власници).
2. Пси неодговорних власника који су пуштени да без надзора слободно шетају по јавним површинама.
3. Пси који су рођени на улици, који никада нису имали власника а потичу из прве две категорије напуштених паса.
4. Напуштени и одбачени пси који су се као штенци нашли на улици и самостално развијали.

Кључне превентивне мере за смањење популације паса и мачака и штете које они наносе су:

- применити важеће одредбе Закона и донети локалне прописе,
- стимулирати мере за стерилизацију, вакцинацију и обележавање животиња (паса и мачака),
- ставити у функцију прихватилиште за напуштене животиње задовољавајућих капацитета и
- основати-организовати и подићи радне капацитете службе за зоохигијену.

Применом ових решења у пракси, стећи ће се услови за решавање проблема са напуштеним животињама и санкционисање несавесних и неодговорних власника паса и мачака, који су главни узрок настајања ових проблема.

Питање напуштених животиња прераста у озбиљан јавни проблем који се може решити само планском организованом, континуираном акцијом свих заинтересованих страна у друштву кроз јасно осмишљен Програм хуманог решавања проблема напуштених животиња.

ПОЈЕДИНИ ИЗРАЗИ УПОТРЕБЉЕНИ У ОВОМ ПРОГРАМУ ИМАЈУ СЛЕДЕЋЕ ЗНАЧЕЊЕ:

- 1. Власник животиње** - јесте правно или физичко лице, односно предузетник, које има право чувања, држања, узгоја, репродукције, превоза, коришћења и продаје животиње, и које је одговорно за живот, заштиту здравља и добробити животиња;
- 2. Држалац животиње** – јесте правно или физичко лице, односно предузетник, које има право чувања, држања, узгоја, репродукције, транспорта, коришћења, продаје на основу писменог одобрења власника животиње и који је одговоран за живот, заштиту здравља и добробит животиња;
- 3. Држање животиње** јесте гајење и брига о животињама, осим узгоја животиња;
- 4. Добробит животиња** - јесте обезбеђивање услова у којима животиња може да остварује своје физиолошке и друге потребе својствене врсти, као што су исхрана и напајање, простор за смештај, физичка, психичка и термичка удобност, сигурност, испољавање основних облика понашања, социјални контакт са животињама исте врсте, одсуство непријатних искустава као што су бол, патња, страх, стрес, болести и повреде;
- 5. Добра ветеринарска пракса** - јесу принципи професионалног понашања и спровођења система управљања квалитетом рада субјеката који обављају ветеринарску делатност, у складу са правилима ветеринарске етике;
- 6. Домаћа животиња** јесте животиња коју је човек одомаћио и чији опстанак зависи од непосредне бриге човека;
- 7. Егзотична животиња** јесте дивља животиња која није аутохтона на територији Републике Србије;

- 8. Животиње** јесу домаћи папкари и копитари (домаћа говеда, укључујући врсте родова *Vubalus* и *Bison*, свиње, овце, козе и домаћи копитари укључујући коње, магарце, мазге и муле), живина (гајене птице укључујући кокошке, ћурке, гуске, патке, морке, птице које се не сматрају домаћим, али се узгајају као домаће животиње, осим ратита); ратите (ној, ему, реа, моа и киви); лагоморфи (зечеви, кунићи и други глодари); дивљач (дивљи папкари, копитари или лагоморфи, други копнени сисари који се лове за исхрану људи и који се сматрају слободном дивљачи по важећим прописима, укључујући сисаре који живе на ограђеној територији у слободним условима сличним онима у којима живи слободна дивљач и дивље птице које се лове за исхрану људи); друге животиње и птице које нису живина (животиње и птице у зоолошком врту, пси, мачке, пчеле, свилена буба, дивље животиње, гмизавци, лабораторијске и експерименталне животиње); рибе и друге водене животиње (морске или слатководне животиње, осим живих шкољки и осталих мекушаца, живих бодљокожаца, живих плашташа и живих морских пужева и свих сисара, рептила и жаба без обзира да ли су дивље или узгајане); шкољке и остали мекушци (*Lamellibranchiata* који се хране филтрирањем); пужеви (копнене гастроподе *Helix pomatia* Linne, *Helix aspersa* Muller, *Helix lucorum* и врсте из породице *Achatinidae*);
- 9. Збрињавање напуштених животиња** - подразумева привремено или трајно смештање у објекте прихватилишта за животиње до повратка на локацију или до усвајања, или природне смрти;
- 10. Здравствена заштита животиња** јесте рано откривање, надзор, заштита од појаве, сузбијање и искорењивање заразних и паразитских болести, укључујући и сузбијање зооноза, као и узгој животиња одређеног генотипа слободног од одређених болести и заштита од других преносивих и органских болести;
- 11. Здравствено стање животиња** јесте стање животиња у погледу заразних болести животиња утврђено према критеријумима које су дефинисале одговарајуће међународне организације;
- 12. Злостављање животиње** јесте свако поступање или непоступање са животињама којим се намерно или из нехата изазива бол, патња, страх, стрес, повреда, нарушава генетска целовитост животиње и изазива смрт, и то:
- **физичко злостављање животиње** којим се нарушава физичка целовитост оштећењем ткива и органа, као што је: батинање, шутирање, бичевање, сексуално насиље, присиљавање на рад или обуку који превазилазе издржљивост животиње, неодговарајући начини хватања и обуздавања, спровођење интервенција на животињама супротно одредбама овог закона и свесно репродуковање јединки које пате од наследних болести, ако се оно не врши у огледне сврхе у складу са законом;
 - **психичко злостављање животиње** - је поступање са животињом којим се нарушава њена психичка целовитост и које може изазвати или изазива поремећаје у понашању, и то: онемогућавање животињи да задовољи своје основне потребе у понашању, да искористи простор за одмор и заклон,

разјаривање животиње применом физичке силе, другим животињама или надражајима који јој нису својствени, наношење страха, патње и проузроковање осећаја досаде и несигурности, као и спречавање животиње да успостави социјалну везу са животињама исте врсте;

13. **Зооноза** јесте болест која се може преносити директно или индиректно са животиња на људе и са људи на животиње;
14. **Изгубљена животиња** - јесте животиња која је напустила власника, односно држаоца, без његове воље и коју он тражи;
15. **Искорењивање болести** јесте уклањање узрочника болести у држави или у зони;
16. **Конфискат** јесте производ животињског порекла за који је ветеринарско-санитарним прегледом утврђено да није безбедан по здравље људи и да не може да се користи за исхрану људи;
17. **Кућни љубимци** јесу пси, домаће мачке, домаће птице, мали глодари, тераријумске, акваријумске и друге животиње, које се гаје или држе за дружење, рекреацију, заштиту или помоћ човеку;
18. **Коришћење животиње** јесте употреба животиње на начин прописан законом;
19. **Лице које брине о животињама** - је физичко лице које има пребивалиште на територији Сремских Карловаца, а које напуштеним животињама у делу Општине у којем живи, на добровољној бази и из сопствених средстава обезбеђује исхрану и ветеринарску негу и које континуирано прати стање популације пре свега напуштених паса и мачака на територији коју својим активностима покрива;
20. **Лишавање животиње живота** - јесте поступак којим се животињи одузима живот на начин који изазива тренутну смрт;
21. **Напуштена животиња** - јесте животиња која нема дом или која се налази изван њега и лишена је бриге и неге власника, односно држаоца и коју је он свесно напустио. Напуштеним животињама у смислу овог Програма сматрају се напуштени пси и мачке;
22. **Обележавање и регистрација животиња** јесте поступак означавања животиња на трајан начин ради идентификације, регистрације и прикупљања свих података у јединствен информационалном систем;
23. **Објекат** јесте грађевинска целина или простор за узгој, држање, клање, лечење, репродукцију излагање, одржавање такмичења, продају животиња, улов или дресуру, одлагање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, за производњу, складиштење и промет производа животињског порекла, хране животињског порекла и хране за животиње, производњу и промет ветеринарских лекова и медицинских средстава за употребу у ветерини и производњу, као и промет производа за дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију;
24. **Пажња доброг домаћина** - јесте обезбеђивање услова којима се задовољавају животне потребе животиње, као што су довољна количина квалитетне хране и воде, простор за кретање, исхрану и одмор, заклон, микроклиматски и

хигијенски услови живота, присуство и контакт са животињама исте врсте и очување физичке, психичке и генетске целовитости животиње, као што је предузимање и спровођење превентивних, дијагностичких, хигијенских, терапеутских и других мера ради очувања здравственог стања животиње и спречавања настанка повреда, болести, стреса, бола, патње, страха и смрти животиње;

- 25. Поремећај у понашању животиње** - јесте свако понашање које одступа од понашања већине припадника исте врсте у условима који погодују врсти и које штети самој животињи, другим животињама и човеку;
- 26. Прихватилиште за животиње** - јесте објекат који служи за привремени или трајни смештај напуштених и изгубљених животиња и помоћ и бригу о напуштеним и изгубљеним животињама;
- 27. Превоз животиње** јесте сваки утовар, претовар, превоз и истовар животиње у јавном превозу, превозу за сопствене потребе и превозу за личне потребе;
- 28. Превозна средства** јесу средства друмског, железничког, ваздушног и водног саобраћаја, која се користе за превоз животиња;
- 29. Репродукција животиње** - јесте држање, брига и нега животиње ради добијања потомства;
- 30. Технопатија** - јесте поремећај здравственог стања животиње проузрокован грешкама у процесу држања, односно репродукције животиње, а који се испољава као физикопатија (болести и повреде) и етопатија (поремећаји у понашању);
- 31. Споредни производи животињског порекла који нису намењени за исхрану људи** јесу лешеви животиња, труп, делови трупа животиња, саставни делови тела животиња, производи животињског порекла и храна животињског порекла који нису намењени и безбедни за исхрану људи, стајњак и отпад из објеката у којима се припрема храна за исхрану људи;
- 32. Стерилизација и хирушки захват**, који изводи ветеринар, а подразумева овари- хистеректомију женки и кастрацију мужјака, а примењује се у терапеутске сврхе и у сврху контроле популације;
- 33. Усвајање животиње** - је преузимање животиње из прихватилишта за животиње, на сталну бригу и негу у складу са Законом о добробити животиња, чиме животиња постаје кућни љубимац, а лице које је усвојило њен власник;
- 34. Удомљавање животиње** - је узимање напуштене животиње, која борави на јавној површини, на сталну бригу и негу у складу са Законом о добробити животиња, чиме животиња постаје кућни љубимац, а лице које је удомило њен власник;
- 35. Узгој животиња** јесте гајење или тов животиња ради производње производа животињског порекла и хране животињског порекла;
- 36. Управљање ризиком** јесте одређивање и спровођење мера ради смањења ризика;
- 37. Храна за животиње** јесу супстанце или хранива биљног, животињског односно минералног порекла, у природном или прерађеном облику, свежи или

конзервисани, секундарни производи биосинтезе, производи индустријске прераде, органске и неорганске материје, које су појединачно или као мешавина намењене за исхрану животиња. Под храном за животиње се подразумева и вода која се употребљава за напајање односно уграђује у храну за животиње приликом њене производње;

38. Храна животињског порекла јесте све оно што служи за исхрану људи у непрерађеном, обрађеном или прерађеном стању, а потиче од животиња;

39. Штетне материје јесу материје или њихови метаболити који могу угрозити здравље животиња односно људи.

ОСНОВНА НАЧЕЛА

Општина Сремски Карловци као јединица локалне самоуправе, кроз Програм смањења и контроле популације напуштених паса и мачака на својој територији, руководи се следећим начелима:

1) **Начело универзалности бола**, које подразумева да животиње могу да осете бол, патњу, стрес, страх и панику, као и обавезу човека да поред очувања врсте брине и о заштити живота и добробити сваке јединке;

2) **Начело интегралности**, које подразумева да државни органи и органи јединица локалне самоуправе, у оквиру свог делокруга, обезбеђују интегралну заштиту добробити животиња спровођењем међусобно усаглашених планова и програма;

3) **Начело континуитета** – Програм се наслања на програме, стратегије и пројекте који су израђени, усвојени и примењивани у овој области;

4) **Начело свеобухватности** – Програм се односи на целокупно решавање проблема у вези са држањем животиња, будући да је неодговоран однос према животињама, њихово неадекватно држање и гајење, као и напуштање и занемаривање, проблем који у великој мери утиче на повећање броја напуштених животиња, због чега је потребно предузети мере које би резултирале повећавањем одговорности власника животиња;

5) **Начело одрживости** – Програм успоставља систем контроле и смањења популације напуштених паса и мачака на територији Сремских Карловаца, који ће трајно решити овај проблем, односно континуирано га контролисати;

6) **Начело сарадње** – Програм се спроводи уз заједничке напоре и сарадњу надлежних државних и локалних органа, ветеринарских организација, комуналног предузећа и Удружења за заштиту животиња;

7) **Начело бриге о животињама**, које подразумева моралну обавезу и дужност човека да поштује животиње и брине о животу и добробити животиња чији опстанак зависи непосредно од њега;

8) **Начело посвећивања** пажње добробити животиња, које подразумева да се у свим активностима које се предузимају у различитим областима које се на директан или индиректан начин односе на животиње мора посветити пуна пажња заштити добробити животиња;

9) **Начело превенције и предострожности**, које подразумева да свака активност која је у директној или индиректној вези са животињама мора бити планирана и спроведена тако да представља најмањи ризик по живот и добробит животиња, људи и животне средине и заснива се на процени утицаја различитих начина коришћења животиња на њихов живот и добробит, као и на коришћењу најбољих расположивих технологија, средстава и опреме; и

10) **Начело одговорности**, које подразумева да је власник, односно држалац животиња одговоран за њихов живот и добробит и да је дужан да сноси трошкове збрињавања животиња чији је власник, односно држалац, ако више не жели или није у могућности да се стара о њима.

За решавање овог проблема надлежна је локална самоуправа, а њен први корак је израда и усвајање горе наведеног Програма у складу са специфичностима средине.

Да би Програм био успешан, потребна је сарадња свих релевантних институција (надлежног Министарства, локалне самоуправе, Јавног комуналног предузећа, ветеринара, Удружења за заштиту животиња и грађана).

II. ЦИЉ ПРОГРАМА

Циљ Општине Сремски Карловци је да осигура квалитетну бригу над напуштеним и изгубљеним животињама, односно стави у функцију прихватилице за животиње у складу са Законом о добробити животиња ("Службени гласник Републике Србије", број 41/09).

Програм хуманог решавања проблема напуштених животиња подразумева активно учешће свих чланова друштва у ланцу хуманог решавања овог проблема.

Програм контроле и смањења популације напуштених паса и мачака на територији Сремских Карловаца представља програм чији је циљ смањивање бројности популације напуштених паса и мачака и одржавање тако ограничене популације ради остваривања следећих циљева:

- ограничавање на прихватљиву меру популације напуштених паса и мачака који живе на јавним површинама;
- унапређивање добробити и здравља власничких и невластничких паса и мачака;
- промовисање одговорног власништва;

- стварање и одржавање популације паса и мачака која је имуна на беснило или у којој више нема беснила;
- смањивање ризика од осталих зооноза; смањивање других ризика за здравље људи (нпр. паразитоза);
- заштита животне средине и других животиња од ризика;
- превенција илегалне продаје и трафикинга паса и мачака.

Реализација овог Програма гарантује успостављање минималног броја напуштених паса и мачака на улицама чиме се избегавају теже последице по грађане и напуштене животиње.

Циљеве Програма је могуће остварити једино у сарадњи владиног и невладиног сектора (државних органа са једне и удружења грађана као и самих грађана са друге стране).

У хуманом решавању проблема напуштених животиња учествују:

- 1. Централна власт - Органи Републике Србије и АП Војводине** (доношење свих потребних закона, подзаконских аката и правилника као и мера и субвенција локалним властима и грађанима, тј. помоћ у процесу решавања проблема напуштених животиња);
- 2. Јединица локалне самоуправе** – Председник Општине, Скупштина Општине и Општинско веће;
- 3. Инспекција** - Ветеринарска и друге надлежне инспекцијске службе (надзор над спровођењем закона и подзаконских аката);
- 4. Ветеринарска служба** - праћење, заштита и унапређење здравља животиња на територији Општине;
- 5. Правно лице које управља прихватилиштем;**
- 6. Полиција и тужилаштво;**
- 7. Удружења за заштиту животиња;**
- 8. Медији и образовне установе-** подизање свести грађана о значају хуманог решавања проблема напуштених животиња и истинито и редовно информисање;
- 9. Грађанин** - дужност сваког грађанина јесте да спречи и пријави све облике злостављања животиња и угрожавања њихових живота, здравља и добробити.

III. ЗАКОНСКЕ ОСНОВЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Основе за реализацију овог Програма чини законска регулатива која прописује ефективне, превентивне мере које се односе на: регистрацију и обележавање паса, вакцинацију, одговорност власника, забрану напуштања кућних љубимаца и поступке са напуштеним животињама.

1.1. Законски оквир

Проблематика којом се бави овај Програм регулисана је или има додирних тачака са низом законских и подзаконских аката:

- 1) Закон о ветеринарству ("Службени гласник РС", бр. 91/05, 3/2010, 30/2010 и 93/2012);
- 2) Закон о добробити животиња ("Сл. гласник РС", бр. 41/09);
- 3) Кривични законик ("Сл. гласник РС", бр. 85/05, 88/05, 107/05, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13 и 108/14);
- 4) Закон о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/07 и 83/14);
- 5) Закон о јавном реду и миру ("Сл. гласник РС", бр. 51/92, 53/93, 67/93, 48/94, 85/05 и 101/05);
- 6) Закон о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 88/11 и 46/14);
- 7) Правилник о условима и мерама за хумано хватање и уништавање паса и мачака луталица („Службени гласник Републике Србије“, бр.29/94);
- 8) Правилник о условима за упис у Регистар за огледе на животињама и садржини и начину вођења тог регистра, програму обуке о добробити огледних животиња, обрасцу захтева за одобрење спровођења огледа на животињама, начину неге, поступања и лишавања живота огледних животиња, као и о садржини и начину вођења евиденције о држању, репродукцији, промету, односно спровођењу огледа на животињама („Службени гласник Републике Србије“, бр. 39/10);
- 9) Правилник о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице („Службени гласник Републике Србије“, бр. 31/2011);
- 10) Правилник о условима које морају да испуњавају прихватилишта и пансионци за животиње („Сл.гласник РС“, бр.19/12);
- 11) Правилник о начину обележавања и регистрације паса и мачака („Сл.гласник РС“, бр.23/12);
- 12) Одлука о условима за држање и заштиту домаћих животиња Општине Сремски Карловци („Службени лист Општине Сремски Карловци“, број 8/2007);
- 13) Одлука о обављању делатности зоохигијене („Службени лист Општине Сремски Карловци“, број 11/2014).

Правни основ за доношење овог Програма представљају следеће одредбе прописа:

- члан 54. став 1. Закона о добробити животиња, којим је прописана дужност органа јединица локалне самоуправе да израде и спроводе програм контроле и смањења популације напуштених паса и мачака према специфичностима средине,

- члан 20. став 1. тачка 26. Закона о локалној самоуправи који прописује: „Општина преко својих органа, у складу са Уставом и законом уређује и организује вршење послова у вези са држањем и заштитом домаћих и езготичних животиња“, и

- члан 12. Одлуке о обављању делатности зоохигијене гласи: „У вршењу послова контроле и смањења популације напуштених паса и мачака, ЈКП „Белило“, Сремски Карловци је дужно да поступа у складу са Програмом контроле и смањења популације напуштених паса и мачака на територији Општине Сремски Карловци, који доноси Општинско веће Општине Сремски Карловци, на предлог ЈКП“.

1.2. Локална самоуправа

Важећи законски прописи предвидели су и друге обавезе локалне самоуправе, и то:

- Локална самоуправа дужна је да на својој територији организује зоохигијенску службу (члан 46. став 1. Закона о ветеринарству).
- Локална самоуправа је дужна да за послове нешкодљивог уклањања лешева животиња има изграђен објекат за сакупљање лешева животиња.
- У објекту за сакупљање лешева животиња локална самоуправа може сакупљати и друге споредне производе животињског порекла (члан 46. ставови 2. и 3. Закона о ветеринарству).
- Локална самоуправа која није организовала зоохигијенску службу дужна је да до њеног организовања обезбеди финансирање уклањања лешева (члан 46. став 4. Закона о ветеринарству).
- Органи јединица локалне самоуправе прописују место и начин извођења кућних љубимаца, а нарочито паса и мачака на јавне површине (члан 54. став 2. Закона о добробити животиња).
- Орган јединице локалне самоуправе дужан је да обезбеди прихватилиште ако на својој територији има напуштених животиња.
- Орган јединице локалне самоуправе дужан је да обезбеди прикупљање, превоз и збрињавање напуштених и изгубљених животиња, као и да им пружи помоћ, бригу и смештај у прихватилиште у складу са законом.
- Орган јединице локалне самоуправе дужан је да напуштеним и изгубљеним животињама које су болесне или повређене обезбеди одговарајућу ветеринарску помоћ, а да за неизлечиво болесне или повређене животиње обезбеди лишавања живота у складу са овим законом (члан 66. ставови 1, 2. и 4. Закона о добробити животиња).

У прихватилиште које обезбеђује орган јединице локалне самоуправе смештају се:

1. напуштене и изгубљене животиње;
2. животиње чији власници, односно држаоци, не могу више да се брину о њима;
3. животиње које Министарство надлежно за послове ветеринарства одузме власницима, односно држаоцима;
4. животиње које су у опасности (члан 67. став 1. Закона о добробити животиња).

Власник, односно држалац који изгуби животињу дужан је да тај губитак без одлагања, а најкасније у року од три дана од дана губитка животиње, пријави надлежном органу јединице локалне самоуправе (Инфо служби при Прихватилишту) и ветеринарској служби (члан 69. Закона о добробити животиња).

1.3. Зоохигијенска служба и прихватилиште

Одредбама члан 46. став 1. Закона о ветеринарству прописани су послови, као и обавезе зоохигијенске службе и власника прихватилишта:

- Зоохигијенска служба обавља следеће послове:

1. хвата и збрињава напуштене животиње у прихватилишту за животиње;
2. нешкодљиво уклања лешеве животиња са јавних површина и објеката за узгој, држање, дресуру, излагање, одржавање такмичења или промет животиња;
3. транспорт или организовање транспорта лешева животиња са јавних површина и објеката за узгој, држање, дресуру, излагање, одржавање такмичења или промет животиња до објекта за сакупљање, прераду или уништавање отпада животињског порекла на начин који не представља ризик по друге животиње, људе или животну средину.

Власници и држаоци животиња дужни су да пријаве угинуће животиње зоохигијенској служби и да се придржавају свих упутстава које је ова служба издала у вези са одлагањем лешева (члан 136. став 2. Закона о ветеринарству).

Зоохигијенска служба је дужна, када је то потребно, да обезбеди превоз леша са места угинућа до објекта за преглед лешева или за сакупљање, прераду или уништење, као и да обезбеди дезинфекцију места угинућа, возила и опреме (члан 136. став 4. Закона о ветеринарству).

Прихватилиште за напуштене животиње мора испуњавати услове за заштиту добробити животиња у погледу простора за животиње, просторија и опреме, у складу са законом и мора бити уписано у Регистар објеката који води Министарство за послове ветеринарства, у складу са законом којим се уређује ветеринарство (члан 61. став 1. Закона о добробити животиња).

Лица која раде са животињама у прихватилишту, морају бити обучена за добробит животиња (члан 61. став 2. Закона о добробити животиња).

Власник прихватилишта, дужан је да пре уписа у Регистар објеката Министарству достави доказ да је обезбедио:

1. финансијска средства за несметани рад;
2. спровођење здравствене заштите животиња;
3. одговарајући простор за смештај животиња на начин који ће обезбедити добробит животиња и неће нарушити јавни ред и мир;
4. лица која су обучена за поступање са животињама (члан 62. Закона о добробити животиња).

Власник прихватилишта, одговоран је за живот, здравље и добробит животиња у прихватилишту.

Власник прихватилишта, дужан је да се о животињама у прихватилишту брине са пажњом доброг домаћина.

Власник прихватилишта, дужан је да води евиденцију о животињама и да ту евиденцију чува три године (члан 63. став 3. Закона о добробити животиња).

Власник прихватилишта је дужан да:

1. прима пријаве о напуштеним животињама и да обезбеди збрињавање сваке напуштене животиње, у складу са законом;
2. обезбеди спровођење мера превентивне здравствене заштите животиња и потребну помоћ животињама од стране ветеринара;
3. брине о проналажењу власника, односно држаоца животиња;
4. врати власнику, односно држаоцу, на његов захтев, животињу у року од 15 дана од дана смештаја у прихватилиште;
5. припреми план збрињавања животиња у случају затварања прихватилишта или елементарних непогода.

Животиња која је смештена у прихватилиште може се поклонити ако је власник, односно држалац не преузме у року од 15 дана од дана смештаја у прихватилиште (члан 65. Закона о добробити животиња).

Власник прихватилишта које обезбеђује орган јединице локалне самоуправе дужан је да сарађује са надлежним ветеринарским службама и организацијама за заштиту животиња, као и да редовно обавештава јавност и друге власнике прихватилишта о животињама које се налазе у прихватилишту (члан 67. став 2. Закона о добробити животиња).

Ако се животињи у року од најмање 30 дана од дана смештања у прихватилиште које обезбеђује орган јединице локалне самоуправе не пронађе

власник, односно ако се не збрине на други начин, са животињом се поступа у складу са програмом контроле и смањења популације напуштених паса и мачака из члана 54. став 1. Закона о добробити животиња (члан 67. став 3. Закона о добробити животиња).

Трошкове збрињавања напуштених животиња сноси власник, односно држалац животиње, а ако је непознат трошкове збрињавања животиње сноси власник прихватилишта, односно буџет Општине Сремски Карловци (члан 70. Закона о добробити животиња).

Према чл. 3. Одлуке о обављању делатности зоохигијене Општине Сремски Карловци од 2014.године, „делатност зоохигијене и послове у оквиру прихватилишта обавља ЈКП „Белило“, Сремски Карловци“. Чланом 4. исте Одлуке одређени су делатност зоохигијене и послови у прихватилишту.

1.4. Инспекцијски надзор

Инспекцијски надзор у области ветеринарства и заштите добробити животиња врши Министарство преко ветеринарских инспектора, а и ветеринарска станица која испуњава законске услове може обављати поједине стручне послове ветеринарске инспекције (чланови 76. и 80. Закона о добробити животиња).

IV. РАЗЛОЗИ ЗА ПРИМЕНУ ПРОГРАМА

Овај Програм је настао не само као законска обавеза, већ и као потреба решавања проблема напуштених паса и мачака. Циљ је хуманији и савременији приступ решавању овог проблема, у складу са важећом законском регулативом.

Основни разлози за примену програма су:

- СОЦИЈАЛНО-БЕЗБЕДНОСНИ - смањење напада на грађане као и нарушавање јавног реда и мира.
- ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ – смањење броја захтева грађана, као и поднесених тужбених захтева, за надокнаду штете уједима напуштених паса-мачака луталица, чиме би се уштедела значајна средства која би се усмеравала у реализацију Програма.
- ЗДРАВСТВЕНИ - спречава се ширење и преношење заразних болести као и болести које су заједничке људима и животињама (зоонозе), а нарочито беснила и ехинококозе.
- ХИГИЈЕНСКО-ЕКОЛОШКИ - спречава се растурање отпада из посуда за сакупљање отпада и спречава прљање јавних површина.
- ЕСТЕТСКИ - лепши изглед Сремских Карловаца, како за грађане тако и за туристе.

- ХУМАНИ ОДНОС ПРЕМА ЖИВОТИЊАМА – хумано поступање са животињама је мера у интересу и људи и животиња, јер смањује насиље у породици и насиље на јавним местима те подстиче међусобну толеранцију а то су уједно и најважнији разлози за доношење овог Програма.

- ЕДУКАТИВНИ – реализација разних едукативних програма намењених подизању укупне свести грађана, нарочито деце, о изградњи хуманог односа према животињама уопште, са посебним акцентом на одговорно власништво над кућним љубимцима и однос према напуштеним животињама.

Нерешавањем ових проблема настају тешко исправљиве штете и проблеми:

- **Болести.** Пси су директни извори и преносиоци разних инфективних паразитских болести заједничких за животиње и човека (беснило, ехинококоза, токсоплазмоза, аскаридоза, демодикоза, пантљичара, шуга, крпељи, буве итд.).
- **Агресивност и уједљивост.** Напуштени пси своју агресивност углавном испољавају према псима који имају власника али су и чести напади на људе. Подаци казују да од укупног броја напада на човека 30% потиче од напуштених паса.
- **Бука.** Лавез паса достиже вредности између 80 и 120 dB.
- **Прљање јавних површина.** Пси преко урина и измета загађују јавне површине и преносе паразите и микроорганизме.
- **Непријатни мириси.** Разна кожна обољења, прљава длака и кожа као и измет и урин извор су непријатних мириса.
- **Примарно предаторство.** Напуштени пси нападају и убијају ситне дивље и домаће животиње.
- **Секундарно предаторство (стрвинарство).** Напуштени пси лишени бриге и надзора налазе извор хране у лешинама угинулих животиња чијим развлачењем шире заразне болести.
- **Компетенција за отворен простор.** Напуштени пси настањују и заузимају јавне површине и нападом на псе познатих власника штите своје станиште.
- **Материјалне штете.** Нападом на људе и животиње наносе материјалне штете.
- **Саобраћајни удеси.** Велики број саобраћајних удеса управо су изазвани неконтролисаним кретањем паса по саобраћајницама.

Локална самоуправа, свесна своје одговорности и законске обавезе када је у питању решавање ове проблематике сагледавајући целокупну палету могућих решења, а у циљу да се понаша одговорно и тако утиче на смањење и контролу бројности напуштених животиња, израдила је овај Програм и потрудиће се да исти у пракси спроведе.

V. ПРОБЛЕМИ И РЕЗУЛТАТИ

Основни разлог настанка и сталног увећавања овог проблема је неодговорно власништво и законска регулатива која исто не кажњава. Полазећи од извршених анализа и утврђених околности и чињеница, постојеће стање карактеришу следећи проблеми и резултати:

1) Непоштовање важећих прописа који се односе на држање и заштиту домаћих животиња, посебно „кућних љубимаца“, односно неизвршавање обавеза власника паса и мачака и неадекватна контрола спровођења прописа.

Проблеми који се намећу у овом тренутку слични су проблемима из претходних периода, а односе се пре свега на мере спровођења позитивних правних прописа у свакодневnoj пракси. До скора, недостатак адекватних законских и подзаконских оквира није пружао јединици локалне самоуправе велики степен самосталности у спровођењу истих. Међутим, нови законски оквири локалној самоуправи дају већу аутономију као и могућност спровођења озбиљне казнене политике, а ангажовањем комуналне инспекције и ветеринарске инспекције остварују се реални предуслови да се примене мере санкција према свим странама које се не придржавају прописа из ове области.

2) Неподобност јединственог регистра власника и држалаца паса и мачака, као и одговарајућег начина обележавања, односно идентификације и регистрације паса и мачака познатих власника (Светска здравствена организација је утврдила да величина популације паса у свету износи 10% популације становника, а да од тог броја 75% чине невластички пси).

Потребно је израдити јединствени регистар власника и држалаца паса и мачака и започети рад на евиденцији напуштених паса и напуштених мачака на територији Сремских Карловаца.

3) Немарност грађана у погледу начина и места одлагања отпадних материја које могу послужити као храна напуштеним псима и мачкама, а чиме се обезбеђују услови за њихов опстанак и одржавање.

На популацију паса и мачака који живе на улици утиче више фактора, од којих су најважнији следећи: доступност воде и хране, постојање склоништа, као и понашање људи и њихови ставови. Грађани који својом вољом хране напуштене псе и мачке на јавним површинама подстичу се да за храњење бирају адекватна места и да притом не стварају комунални неред.

Едукација грађана подразумева и указивање на адекватно одлагање комуналног отпада, нарочито оног који би могао да послужи као храна напуштеним животињама.

4) Власници паса показују изразити немар и не заинтересованост да поштују обавезе у погледу начина извођења паса или забране њиховог увођења на одређене површине и објекте, као и обавезе да површине које пас загади без одлагања очисте и уклоне њихов измет.

Услед недостатка законске регулативе, ограничених овлашћења комуналних органа, као и симболичних казни, раније се на наведене проблеме могло утицати само спорадично, док је системско решење изостало. У овом тренутку постоји добра законска основа, на основу које Сремски Карловци као јединица локалне самоуправе доносе подзаконска акта која омогућавају квалитетнију и систематичнију контролу неодговорних власника. (Одлука о условима за држање и заштиту домаћих животиња Општине).

5) Не постоји јединствена база података о стерилисаним псима и мачкама познатих власника, као што недостају и подаци о укупном броју паса и мачака познатих власника, њиховој расној, полној и старосној структури.

У тачки 2. јасно се описује нованастанала ситуација која се односи на власничке псе и мачке, а разлог за измену базе података пре свега је усмерен на уношење појма - стерилисан/нестерилисан.

6) Стерилизација напуштених паса и мачака на територији Општине није се обављала на систематски и организован начин због недостатка јединствене базе података о укупном броју стерилисаних напуштених паса у Општини, о ветеринарским институцијама које обављају стерилизацију, о обавезама државних и локалних органа и улози Удружења за заштиту животиња у доношењу и спровођењу програма стерилизације напуштених паса и мачака, као и недостатак података о другим поступцима смањивања популације напуштених паса и мачака.

7) Постоје локације на којима живе чопори напуштених паса о којима се старају појединци, заштитници ових животиња, без икаквог надзора над њиховим здравственим стањем и бројности; не постоје подаци о броју напуштених паса и мачака о којима се старају удружења за заштиту животиња и грађани као појединци.

Решавање ове проблематике подразумева дуготрајан процес, који је условљен сарадњом са удружењима и појединцима који својевољно брину о напуштеним псима и мачкама, која треба бити заснована на реалном и ширем сагледавању ситуације, имајући у виду и грађане и животиње.

8) Низак општи образовни ниво и свест грађана у погледу епидемиолошких, епизоотиолошких, еколошких и естетских проблема проузрокованих неодговарајућим начином држања паса и мачака или одлагањем органских отпадних материја и присуством напуштених паса.

Степен општег образовања широке популације грађана врло тешко се мења, међутим присуством ове теме у медијима широка популација се усмерава на ову проблематику. Поред едукације грађана која подразумева и обраћање путем медија, примена санкција према неодговорним појединцима имаће највећи утицај на промене у ставовима и понашању грађана.

9) Раније није постојао јединствени регистар удружења за заштиту животиња која раде у јавном интересу на решавању проблема напуштених паса и мачака, нити плански

програм сарадње органа локалне самоуправе са овим удружењима (зато нема података која су удружења активна, и које напуштене псе штите и на који начин и сл).

У овом тренутку постоји јединствени регистар удружења у Агенцији за привредне регистре. Деловање тих удружења је различитог обима те је и ограничавање њиховог деловања на терену било скоро немогуће уврстити у неку шаблонску поделу (осим уколико су у питању удружења која имају сопствене азиле). Усвајање Програма допринеће уређивању области сарадње органа локалне самоуправе са удружењима и појединцима који брину о напуштеним псима и мачкама на територији Сремских Карловаца.

10) Раније нису постојали подаци о ветеринарским организацијама (ветеринарске амбуланте, станице и клинике) спремним да се укључе у решавање проблема напуштених паса и мачака применом програма стерилизације.

11) Не постоје подаци о броју регистрованих прихватилишта и пансиона за псе и мачке познатих власника и за напуштене псе и мачке.

На територији Сремских Карловаца тренутно постоји 1 регистровано прихватилиште. Приватна прихватилишта такође су у обавези да се региструју у складу са новим Правилником о условима које морају да испуњавају прихватилишта и пансиони за животиње.

12) Није обављено истраживање јавног мњења у односу на присуство напуштених паса и мачака, као и проблеме и последице њиховог задржавања на јавним површинама.

Неопходно је у што скорије време извршити испитивање јавног мњења на присуство напуштених паса и мачака на улицама Сремских Карловаца.

13) Не постоји организована служба која би обављала стални надзор над популацијом напуштених паса и пратила динамику, односно промене њиховог броја, као и категорије напуштених паса и узроке промене њиховог броја, ради утврђивања приоритета у начину решавања проблема смањења бројности.

14) Раније није постојао јединствени центар за оглашавање власника изгубљених паса и мачака и других потребних информација.

На сајту Општине - Интернет презентацији требало би сачинити страницу која служи за оглашавање власника изгубљених паса и мачака, као и страницу посвећену усвајању напуштених паса и мачака.

15) Раније није постојао адекватан однос са јавношћу, односно систем информисања јавности и едукације.

Створени су услови како за едукацију, тако и за константно информисање јавности, а планирано повећање капацитета прихватилишта омогућиће брже реаговање службе и стварање јасније слике о раду у јавности. Може се започети едукација нарочито деце, али и свих заинтересованих грађана, комбиновањем сарадње са НВО, директног маркетинга заинтересованих предузећа и учешћем Општине.

VI. САДАШЊЕ СТАЊЕ

Садашње стање решавања проблема је неодрживо и незадовољавајуће. Досадашњи начин уклањања животиња са улица, упркос великим напорима, није дао очекиване резултате. Број напуштених животиња у одређеним периодима повећавао се због разних узрока: обавезне вакцинације против беснила, штењење керуша, немогућност даљег држања, храњења. Када се напуштена животиња и ухвати, власнику је немогуће ући у траг, сви пси и мачке нису обележени, законодавна политика је блага и неефикасна. Овакав начин рада отклањао је само последице, а узроци проблема су и даље остајали нетакнути.

Посебан проблем представља чињеница да је Општина Сремски Карловци имала закључен Уговор о пословно техничкој сарадњи са ЈКП „Чистоћа“ из Новог Сада, који је важио све до 03.08.2010.године. Нови уговор није био закључен. Циљ раније закљученог уговора је било хватање и привремени смештај паса и мачака луталица са територије Општине Сремски Карловци од стране ЈКП „Чистоћа“ из Новог Сада.

У 2009.г.укупно је било ухваћено и еутаназирано 222 паса луталица (трошкови Општине који су плаћени ЈКП „Чистоћа“ били су 799.544,93 динара). У 2010.години до 19.10.2010.године укупно је било ухваћено и еутаназирано 109 паса луталица (плаћени трошкови Општине су износили 288.835,54 динара).

После 19.10.2010.године Одељење није имало сарадњу са ЈКП „Чистоћа“ из Новог Сада ради уклањања паса луталица. Сарадња је изостала због ЈКП „Чистоће“. Покушај остваривања сарадње на тим пословима са ЈКП „Комуналцем“ из Инђије није успео.

Према расположивим подацима за 2013. годину на територији Сремских Карловаца обележено (чиповано) и вакцинисано је око 200 паса и 40 мачака. Нема званичних података о стерилисаним псима и мачкама. Не постоји евиденција о старости паса.

Веома је тешко одредити тачан број стварно напуштених животиња, јер постоји велики број власника паса који своје кућне љубимце свесно или несвесно пуштају без контроле. Ово доприноси проблему нежељеног парења а такође и повећава број инцидената у којима ови пси учествују (повећан број уједа паса).

Процењује се да на територији Сремских Карловаца има 1-2% напуштених животиња у односу на број становника.

Такође, многи власници и држаоци паса и мачака не понашају се одговорно и не вакцинишу своје љубимце редовно против беснила, па се на основу тих података не може утврдити тачан број власничких паса и мачака.

1.1. Поступање са напуштеним животињама, зоохигијена и прописи

Сада важећу Одлуку о условима за држање и заштиту домаћих животиња на територији Општине Сремски Карловци ("Службени лист Општине Сремски Карловци", бр. 8/2007) Скупштина општине је донела 15.11.2007. године. Овом Одлуком – чланом 46. прописано је да „послове хватања, превоза и смештаја паса и мачака луталица без надзора, као и послове одузимања паса и мачака по налогу ветеринарског или инспектора за заштиту животне средине односно Одељења за комуналне, стамбене послове и заштиту животне средине обавља овлашћено предузеће, у складу са посебним уговором, под условом да се животиње не злостављају“. Истим чланом одређено је да „послове сакупљања и нешкодљивог уклањања угинулих домаћих животиња обавља овлашћено предузеће, у складу са посебним прописима. Послове хватања и одузимања домаћих животиња, изузев паса и мачака, по налогу ветеринарског или инспектора за заштиту животне средине, обавља предузеће или предузетник коме Општина Сремски Карловци повери обављање тих послова“.

Одлука такође регулише начин хватања напуштених и изгубљених паса и мачака и поступање са њима након хватања, као и рад привременог прихватилишта за животиње.

Примењујући обавезу локалне самоуправе да на својој територији организује зоохигијенску службу из члана 46. Закона о ветеринарству, овом Одлуком није прописано које лице обавља послове зоохигијенске службе на територији Сремских Карловаца нити су прописани послови зоохигијенске службе, као и начин функционисања и финансирања службе.

Прихватилиште је предвиђено само за смештај напуштених паса и мачака, а за остале врсте напуштених животиња не постоји прихватилиште.

Треба имати у виду да је Одлуком о обављању делатности зоохигијене Сремских Карловаца од 2014.године укинута поглавље III.горње Одлуке од 2007.године под називом „Прихватилиште за псе и мачке“.

1.2. Сточно гробље

Чланом 137. Закона о ветеринарству прописано је да се у изузетним случајевима споредни производи животињског порекла (лешеви животиња и др.) закопавају или спаљују на сточном гробљу или јами гробници која испуњава прописане услове.

Међутим, на територији Сремских Карловаца не постоји сточно гробље које би служило овој намени.

VII .ПРЕДЛОГ РЕШЕЊА

Сремски Карловци препознају значај контроле популације паса и мачака на начин којим се не изазива непотребна патња животиња, а истовремено штити здравље грађана. Програм дефинише мере и методе које ће на најадекватнији, одржив и хуман начин у временском периоду од пет до десет година смањити бројност популације напуштених паса и мачака који живе на јавним површинама до максималне величине популације, односно горње границе густине популације напуштених паса и мачака која може да опстане на станишту, на основу расположивости ресурса (храна, вода, склониште) и прихватања од стране људи.

Програм се састоји из више фаза које се могу третирати као одвојени пројекти.

Реализацији свих пројеката треба да претходи усвајање пратећих одлука надлежних органа Општине и синхронизација у раду надлежних општинских Одељења као и заинтересованих удружења грађана за реализацију програма:

1. Пројекат стављања у функцију прихватилишта;
2. Пројекат рада службе за рад у прихватилишту и зоохигијенске службе;
3. Пројекат информисања и едукације грађана;
4. Пројекат масовног третмана напуштених паса и мачака:
 - Идентификација,
 - Стерилизација,
 - Удомљавање,
 - ЦНР програм (ухвати, стерилиши, пусти),
 - Сарадња,
 - Еутаназија
5. Санкционисање неодговорних грађана;
6. Пројекат повећања комуналне хигијене;
7. Доношење нових општинских прописа који регулишу ову правну област.

1. Пројекат стављања у функцију прихватилишта

На основу члана 66. став 1. Закона о добробити животиња орган јединице локалне самоуправе је у обавези да обезбеди прихватилиште ако на својој територији има напуштених животиња.

1.1. Прихватилиште – изглед, положај, функције и начин рада прихватилишта морају бити у складу са одредбама Правилника о условима које морају да испуњавају прихватилишта и пансиони за животиње.

За рад Прихватилишта у ЈКП „Белило“, има следећу документацију:

1. Дана 20.јануара 2014.г. Одељење за инспекцијске послове – инспектор за заштиту животне средине Општине Сремски Карловци донео је Мишљење да „Прихватилиште за смештај напуштених паса са територије Општине Сремски Карловци неће утицати на животну средину“.
2. Дана 06.03.2014.г. под бр. 352-58/2014.г. закључен је Уговор о преузимању споредних производа животињског порекла између ЈКП „Белило“, Сремски Карловци и „Енерго-зелена“ д.о.о. из Инђије у складу са важећим Правилником Републике Србије; по члану 6. Уговор важи иницијално 1 годину, почевши од дана потписивања. Дана 03.11.2014.г. ЈКП „Белило“ је писмено обавештено да д.о.о. „Енерго-зелена“ из Инђије обуставља пословање, те да се горе наведени Уговор од 06.03.2014.г. сматра раскинутим почев од 29.11.2014.године.
3. Дана 27.06.2014.г. под бр. 352-129/2014.г. закључен је Уговор о пружању услуга хватања и збрињавања паса луталица између ЈКП „Белило“ и Јавне агенције за зоохигијену и пољопривреду Општине Врбас. Према чл. 2. Уговора послове хватања и збрињавања паса луталица на територији Општине Сремски Карловци обавља Јавна агенција за зоохигијену и пољопривреду Општине Врбас. Општина Сремски Карловци се обавезује да сноси одговорност за накнаду штете због уједа паса луталица, без права регреса према Јавној агенцији. Важност Уговора истиче 18.08.2015.године.
4. Дана 30.06.2014.г. под бр. 352-133/2014.г. закључен је Уговор о обављању послова дезинсекције и дератизације у објекту Прихватилишта између ЈКП „Белило“ и ДОО „Циклонизација“ из Новог Сада. Уговор је закључен на неодређено време.
5. Дана 10.07.2014.г. под бр. 352-139/2014.г. закључен је Уговор о пружању ветеринарских услуга између ЈКП „Белило“ и ЈКП „Зоохигијена и ветерина Нови Сад“. Рок важења уговора је до 10.07.2015.г.
6. Дана 07.08.2014.г. под бр. 323-07-02060/2014-05/1 Министарство пољопривреде и заштите животне средине – Управа за ветерину РС. донела је решење којим се „усваја захтев ЈКП „Белило“ и у Регистар објекта за држање животиња уписује објекат – Прихватилишта за смештај паса луталица, изграђено на кат. парцели бр. 3834/94 К.О. Сремски Карловци, потес Банстол, Сремски Карловци-рег. број 34“.

За потребе Општине Сремски Карловци изграђено је прихватилиште капацитета до **15 паса**, на површини око **200 m²**.

Прихватилиште у Сремским Карловцима није почело са радом.

2.1. Унапређење рада службе за рад у прихватилишту и зоохигијенске службе

Члан 46. Закона о ветеринарству ("Службени гласник РС", бр. 91/05 и 30/10) предвиђа обавезу локалне самоуправе да на својој територији организује службу која обавља послове хватања и збрињавања напуштених животиња у прихватилиште за животиње.

Обука и заштита - Лица која раде са животињама у прихватилишту, морају бити обучена за добробит животиња и морају бити редовно вакцинисана, као и користити средства за личну заштиту.

За опремање службе Општина Сремски Карловци мора обезбедити потребна средства, како би иста могла да ефикасно функционише.

2.2.Инфо служба

Рад Прихватилишта је јаван и представља део јавног сервиса грађана. Унутар лица које управља Прихватилиштем потребно је организовати сервис за комуникацију са грађанима - Инфо службу. Инфо служба је неопходна јер се у пракси може десити постојање различитих позива грађана у вези са проблемима напуштених животиња, држања кућних љубимаца или држања домаћих животиња. Инфо служба треба редовно да информисе грађане о раду Прихватилишта и резултатима који су постигнути у смањењу броја напуштених животиња. Такође, треба да информисе запослене у Прихватилишту о проблемима грађана у вези са овом темом. Инфо служба треба да води редовну евиденцију о броју позива, о решеним, односно, нерешеним случајевима збрињавања напуштених животиња. Сарадња лица које управља Прихватилиштем са Друштвом - Друштвима за заштиту животиња треба да буде најинтензивнија управо на пословима који су везани за рад ове службе.

2.3. Задаци Инфо службе

Основни задатак Инфо службе је евидентирање пристиглих пријава од стране грађана и прослеђивање пријава надлежним органима.

У циљу провере података наведених у пријави лице које је примило пријаву исту прослеђује радницима у Прихватилишту и Друштву - Друштвима за заштиту животиња како би се изашло на лице места и утврдило веродостојност изнетих података у пријави.

Уколико се установи да је дошло до противзаконитих радњи у вези са добробити животиња обавештава се ветеринарска инспекција, полиција, тужилаштво и Друштво.

Пријаве или дојаве грађана могу се односити на убијање животиња, злостављање и напуштање животиња од стране познатог власника, односно држаоца, проблеме у вези са држањем животиња, занемаривање животиња, положај или стање напуштених животиња, неправилности у раду надлежних органа итд.

Могући проблеми у комуникацији са грађанима се односе на недовољну прецизност изнетих података у пријави, као и на страх од реакције лица против кога се пријава подноси и сл.

Најчешће теме које се односе на рад инфо служби су:

- "Поклањање" паса,
- Удомљавање паса и
- Изгубљени-нађени пси-мачке.

Потребно је информисати грађане да услуге Инфо службе (сервис удомљавања, сервис изгубљених животиња и сл.) постоје у Прихватилишту и да се грађани увек могу обратити Инфо служби Прихватилишта када имају проблем са својом напуштеном или нађеном животињом, која их даље усмерава одговарајућим институцијама (ветеринарима, инспекцијама, Друштву за заштиту животиња...).

3. Пројекат информисања и едукације грађана

Циљеви образовања и информисања су упознавање власника животиња, као и грађана са особинама и потребама животиња, сопственим мотивима држања животиња, законским обавезама власника животиња. Поред тога грађанство се мора упознати са елементима Програма контроле и смањења популације напуштених животиња у циљу бољег разумевања права и одговорности свих учесника у ланцу решавања проблема, а нарочито обавеза власника односно држаоца животиње.

Медији имају важну улогу у едукацији и подизању свести грађана о проблему напуштених животиња, редовном истинитом информисању и промоцији хуманијег односа према животињама.

Ветеринарске организације (амбуланте, станице и клинике) са стручне стране врше едукацију грађана промовишући одговорно власништво, а нарочито превентивне мере усмерене ка нежељеној репродукцији кућних љубимаца и треба да имају главну улогу у превенцији и бризи о добробити животиња, као и да буду укључене у контролу популације паса и мачака, координишући своје активности са надлежним општинским и државним институцијама. Доктори ветеринарске медицине као стручна лица треба да промовишу стерилизацију кућних љубимаца, паса и мачака, као основу одговорног власништва која, спречавањем нежељене репродукције кућних љубимаца, у врло кратком временском периоду доводи до смањења бројности популације напуштених паса и мачака.

Проблеми који се могу јавити су:

- недовољан ниво знања и информисаности самих медија о правим узроцима настанка проблема напуштених животиња као и о хуманим начинима његовог решавања и
- недовољна заинтересованост медија.

У циљу **решења** наведених проблема потребно је:

- информисање и едукација запослених у медијима о узроцима настанка проблема напуштених животиња и о хуманим решењима,
- подстицање заинтересованости медија повећаним активизмом удружења грађана,
- утицање на медије да не злоупотребљавају проблем напуштених животиња у друге сврхе и
- придобијање медија за партнерски однос у хуманом решавању проблема напуштених животиња.

Поред објективног информисања, медији треба да преузму улогу едукатора јавности, како би се помогло грађанима и државним службама да се једном проблем реши.

Потребно је обратити пажњу на образовање деце, као будућих власника животиња, кроз редовну наставу у школи.

Унапређење јавне свести кроз едукацију и подизање нивоа информисања шире јавности путем сталне медијске кампање чији је акценат на принципима заштите добробити животиња, гарантује да ће многе генерације у Сремским Карловцима имати другачији однос према овом проблему. Кроз образовне програме и јавне кампање потребно је упознати јавност са начинима и условима држања кућних љубимаца, њиховим биолошким особинама, понашањем и потребама, користима које човек има од њих као и са обавезама и одговорностима које човек има према њима, другим људима и животном средином.

У циљу едуковања становника треба организовати семинаре и лекције у школама, штампати летке и брошуре намењене одређеним циљним групама, подизати свест грађана путем штампе, билборда, радија, телевизије и друштвених мрежа, организовати трибине.

4. Пројекат масовног третмана напуштених животиња

Процедура у поступању са напуштеним псима и мачкама

Један од битних предуслова за успешну реализацију Програма, је и јасна и недвосмислено прописана процедура у поступању са напуштеним псима и мачкама. Она се састоји од следећих корака:

1. Хватање напуштених паса и мачака са посебним акцентом на агресивне, болесне и старе јединке.
2. Транспорт ухваћених јединки до прихватилишта.
3. Прихват јединки и ветеринарски третман:
 - Преглед приспелих јединки и уношење података у базу,
 - Вођење књиге (евиденција) примљених паса,

- Визуелни преглед од стране ветеринара,
 - Дехелминтизација (спољашњи и унутрашњи паразити),
 - Вакцинисање против беснила и поливалентна вакцина,
 - Чиповање ако јединка већ није чипована,
 - Здравствени третман болесних и повређених јединки,
 - Смештај у боксове-кавезе и стално праћење од стране ветеринара,
 - Брига о јединкама у трајању до 30 дана од дана смештаја у прихватилиште (смештај у боксове-кавезе, храна, вода, ветеринарска здравствена заштита),
 - Враћање ухваћених јединки власницима уз надокнаду трошкова насталих третманом,
 - Тријажа јединки од стране ветеринара и еутаназија неизлечиво болесних јединки, неизлечиво повређених јединки, телесно деформисаних, патолошки онеспособљених чији опоравак није могућ, старих јединки са отказаним појединим животним функцијама, агресивних јединки које није могуће социјализовати.
 - Стерилизација,
 - Постоперативни третман стерилисаних јединки.
4. Удомљавање јединки за које се интересују удомитељи.
 5. Враћање преосталих јединки на територије на којима су ухваћене.
 6. Поновно хватање, контрола и ревакцинација паса и мачака у Прихватилишту вршиће се једанпут годишње, по Закону о ветеринарству, као и у складу са програмом превентивних мера Управе за ветерину.
 7. Послови ревакцинације паса и мачака враћених на станиште паса и мачака у Прихватилишту вршиће се у процењеном годишњем обиму од стране надлежних инспекцијских служби.

ЗБРИЊАВАЊЕ НАПУШТЕНИХ ПАСА И МАЧАКА

У смислу испуњења циљева Програма врши се хватање напуштених паса и мачака на јавним површинама, а нарочито у случајевима када се установи да је њихов број на одређеној локацији превазишао капацитет те локације и да је тиме угрожена безбедност грађана, по пријави грађана и у случајевима када постоји налог надлежног државног органа.

Напуштене животиње се хватају савременим методама и средствима, на начин који ће изазвати најмањи ниво страха, бола и стреса код животиње која се хвата.

Животиње које су напуштене и које се обрађују по овом Програму биће евидентирани у бази података о напуштеним псима и мачкама коју води ЈКП „Белило“.

У прихватилишту се са напуштеним животињама поступа у складу са законом и добром ветеринарском праксом.

Све напуштене животиње, у прихватилишту морају бити клинички прегледане. У колико се установи било какво оболење, такве животиње се, у складу са проценом доктора ветеринарске медицине, подвргавају медицинском третману до излечења.

Све напуштене животиње, које су доведене у прихватилиште, а за које је клиничким прегледом констатовано да су здраве, морају се подвргнути стерилизацији, дехелминтизацији, антирабичној заштити, вакцинацији против инфективних болести, трајно обележити микрочипом и видно обележити најприкладнијом могућом методом.

Ако је животиња агресивна, изузетно стара, повређена или неизлечиво болесна, а по одлуци одговорног лица, доктора ветеринарске медицине, таква животиња се може трајно задржати у прихватилишту или лишити живота у складу са законом.

Одлуку о лишавању живота животиње мора да прати медицинска документација која оправдава еутаназију.

Сваки пас и мачка пронађени како се слободно, без надзора власника, крећу јавним површинама сматрају се изгубљеним животињама до истека 72 сата од увођења у прихватилиште.

Једини доказ власништва над животињом представља обележеност животиње (тетоважа, микрочип) или приложени пасош животиње уз писмену изјаву власника.

У складу са Законом о добробити животиња, по истеку 30-ог дана боравка у прихватилишту, уколико се животињи, псу или мачки, не пронађе власник, односно ако се не збрине на други начин, са њом се може поступити у складу са Програмом.

Када се са напуштеном животињом поступи у складу са ставом б, а у колико није агресивна, изузетно стара, повређена или неизлечиво болесна, таква животиња се може вратити на локацију на којој је ухваћена.

После враћања животиње на локацију са које је доведена на обраду по Програму, власнички статус животиње остаје непромењен. Таква животиња се и даље се сматра напуштеном, односно животињом без власника, а њено враћање на јавну површину методом решавања проблема са напуштеним псима и мачкама.

АНГАЖОВАЊЕ ГРАЂАНА

Физичко лице које на добровољној бази и из сопствених средстава, напуштеним животињама, псима и мачкама, у крају у којем живи, обезбеђује исхрану и ветеринарску негу и које континуирано прати стање популације пре свега напуштених паса и мачака на територији коју својим активностима покрива, може се сматрати старатељем тих животиња.

Ова лица брину о напуштеним животињама у складу са позитивним правним прописима из области ветеринарства и добробити животиња, при томе не угрожавајући мир и безбедност грађана и околине. Својим ангажовањем и пружањем информација, ова лица помажу ЈКП. „Белило“ да што квалитетније врши послове зоохигијене на територији Општине, те се сматрају, у смислу овог Програма, значајном компонентом контроле над напуштеним животињама које се налазе на јавним површинама.

Лица, која брину о напуштеним животињама евидентирају се у ЈКП „Белило“ – Инфо служби.

У евиденцију се уносе подаци о овим лицима (име и презиме, адреса из личне карте, контакт телефон и e-mail, назив удружења за заштиту животиња (уколико је

физичко лице члан неког удружења), као и подаци о напуштеним животињама о којима брину (број микрочипова паса и мачака, локације на којима живе).

Лица која брину о напуштеним животињама на јавним површинама Сремских Карловаца, могу да брину о највише пет напуштених паса и десет напуштених мачака. Ова лица обавезна су да надлежној инспекцијској служби пријаве да воде бригу о овим животињама.

Лице које брине о напуштеним животињама пријављује и пружа асистенцију да се ухвати и обради у складу са Програмом свака ново придошла животиња на територију коју својим активностима покрива.

Лице које брине о напуштеним животињама, уколико је напуштена животиња о којој брине, или друга напуштена животиња, напала или повредила друго лице, то одмах пријављује ЈКП „Белиуло“ – Инфо служби и пружа асистенцију приликом њеног хватања, а такође обавештава ветеринара о нестанку или смрти напуштене животиње о којој брине, при чему се тај податак уноси у евиденцију.

4.1. Идентификација

Регистрација и обележавање свих животиња је кључна превентивна мера, којом је олакшан надзор над њиховим кретањем, трговином, превозом, односно проналажењем изгубљених, напуштених и отуђених љубимаца. На тај начин сваки пас би био евидентиран и знао би се његов власник.

Пракса је показала да су у Републици Србији ушни тетовни бројеви, често делимично видљиви услед некавалитетне или неадекватне опреме за тетовирање, а неретко, код веома малих јединки, не постоји могућност да идентификациони број стане на малу површину ушне шкољке. Потребно је набавити модернију опрему за квалитетније обележавање животиња, кућних љубимаца.

Такође, неопходно је означавање оковратном плочицом са идентификационим бројем и то са предње стране који води ка подацима о власнику, а са задње стране са годином вакцинације јединке и слово "С", ако је јединка стерилисана и словом "Ц" ако је чипована. Препорука је да плочица буде од тврде пластике како не би кородирала и како би се врелим жигом на плочицу утискивали подаци.

Наиме, тиме би се избегле многе непријатности приликом идентификације јединке и власника. У инцидентним ситуацијама, пружила би се могућност визуелне процене које јединке су вакцинисане, дехелметизоване и стерилисане, а које то нису.

Таквом методом би се подигла свест власника о одговорном односу према животињи, јер би овлашћено лице у сваком тренутку могло да изврши контролу.

Исто тако, потребно је да се подаци о власницима и јединкама евидентирају у Националну базу података. У оквиру овог Пројекта формирања базе података паса и мачака на територији Сремских Карловаца потребно је посебно предвидети:

1. базу података паса/мачака који имају власника, и
2. базу података напуштених паса/мачака.

База података се мора стално ажурирати.

Прикупљањем података о власницима и држаоцима паса и мачака у базу која би се лако могла претраживати, омогућило би се брзо проналажење власника напуштених или изгубљених паса и мачака, као и власника оних животиња које су некога ујеле или проузроковале неком материјалну штету. Формирањем базе података створиће се услови за санкционисање несавесних власника животиња.

Приступ националној бази преко интернета, уз аутентификацију корисника при приступу, требали би имати:

- 1) овлашћени обележивач;
- 2) ветеринарски инспектор;
- 3) овлашћена лица из зоохигијеничарске службе.

4.2. Стерилизација

Метод стерилизације представља најефикаснију меру којом се смањује број напуштених животиња-паса и мачака, регулише бројност популације у прихватиљштима, као и неконтролисана репродукција напуштених паса и мачака.

Обавеза је да свака јединка у прихватиљштима мора бити стерилисана, као и свака јединка која напушта прихватиљште, осим животиња који се враћају власнику.

Јединке могу бити стерилисане у било којој адекватној установи, чиме би се изазвала здрава тржишна конкуренција и спустила цена услуга. Овом мером би се предупредио рад Прихватиљшта, јер се при прихватиљшту неретко врши неконтролисано размножавање, чиме се слаби њихова функција.

Стерилизација је рутинска хируршка интервенција која траје само 15 минута и пас је способан да се врати кући већ после сат времена. Потпуни опоравак траје од 7-10 дана код женке односно од 3-5 дана код мужјака.

Поред стерилизације напуштених животиња пожељно је промовисати и стерилизацију паса и мачака познатих власника.

Иако најефикаснија метода у сузбијању популације напуштених животиња - стерилизација није довољно прихваћен метод од стране грађана због недовољне

информисаности и предрасуда. Континуираном едукацијом и бољим информисањем грађана повећава се свест о значају и улози стерилизације у решавању овог проблема. На овај начин се стичу услови да се проблем смањења бројности популације напуштених животиња на најхуманији начин реши.

Спречавање размножавања животиња смањује проблеме рађања, здравствене проблеме и еколошке проблеме - смањује трошкове контроле прекобројности у будућности.

Стерилизација је темељ сваког ефикасног програма контроле прекобројности.

ПРИМЕР:

Нестерилисани пси ће скоро три пута чешће ујести од стерилисаних паса.

Нестерилисани пси извршили су 95% тешких повреда.

Женка окоти 2 до 8 штенаца или мачића, 2 пута годишње, (на улици од тога преживе прву годину само 2.8 јединки по окоту), што код кућних јединки чини:

1. године: 12 јединки
2. године: 67 јединки
3. године: 367 јединки
4. године: 2 107 јединки
5. године: 12 288 јединки
6. године: 67 000 јединки.

Нискобуџетним стерилизацијама удвостручава се број власника који стерилишу животиње.

Број јединки које пристижу у прихватилишта се преполовљава.

Ако ветеринари наплате 80% од регуларне цене и ако се годишње стерилише 25 000 јединки и ако програм траје 6 година, однос новца је:

НОВАЦ УЛОЖЕН У ПРОГРАМ: УШТЕЂЕН НОВАЦ = 1 : 3.2

Штеди се новац пореских обвезника!

Ефекти стерилизације кроз годину дана:

НЕМА штенаца кућних паса избачених на улицу са керушом због трудноће.

Само су два пса са улице. НЕМА штенаца уличних паса. Нема окупљања у чопоре.

Неплодни, неуједљиви, не у чопорима, вакцинисани, познати свима, шансе да се удоме, конкуренција за храну нестерилисаним псима.

3 од 5 домаћинстава имају кућног љубимца.

Студије показују да 30-60% нестерилисаних љубимаца бива напуштено или се изгуби.

Нестерилисане јединке беже из домаћинства на улицу да би се париле.

Нестерилисане јединке беже када осете мирисе женки у полном циклусу.

4.3. Удомљавање, поклањање и проналажење изгубљених животиња

Удомљавање, поклањање и проналажење изгубљених животиња представља најхуманији начин збрињавања напуштених животиња. Све животиње које се дају на удомљавање морају бити клинички здраве, вакцинисане, стерилисане, очишћене од цревних паразита и обележене.

Из искуства у Општинама - Градовима је познато да велики број грађана контактира запослене у Прихватилиштима и активне чланове Друштва за заштиту животиња како би "поклонио" једног, два или више кућних љубимаца Прихватилишту.

Разлози за такву одлуку грађана могу бити објективни (пресељење из куће у стан, промена места пребивалишта, болест, смрт власника односно држаоца,...и сл.) и субјективна жеља власника, односно држаоца да се ослободи животиње, дојучерашњег кућног љубимца, наводећи личне, углавном, субјективне разлоге.

Удомљавање је поступак проналажења новог власника за пса који се налази у Прихватилишту. Позивом Инфо службе грађани могу добити информацију уколико су заинтересовани да удоме пса из Прихватилишта. Пosaо удомљавања углавном врши Друштво за заштиту животиња. Након одабирања пса, попуњава се уговор о удомљавању, који је потписан од стране новог власника и одговорног лица Друштва или одговорног правног лица које управља Прихватилиштем, а Друштво задржава право контроле удомљене животиње.

Приликом усвајања, пас или мачка се региструје на име Усвојитеља, а подаци се уносе у јединствену базу података *VetUp (Регистар паса и мачака)*, у складу са прописима.

У складу са позитивним правним прописима односно ценовником ЈКП „Белило“, новом власнику, приликом усвајања, односно удомљавања животиње, се наплаћују трошкови које повлачи издавање пасоша за животињу.

Акције удомљавања коју спроводи зоохигијенска служба треба да буду континуиране и у сарадњи са Друштвима за заштиту животиња.

Грађани који су изгубили своје кућне љубимце могу се јавити Инфо служби која ову информацију прослеђује радницима у Прихватилишту и Друштву за заштиту животиња. Веома често изгубљена животиња се пронађе и уколико су грађани пријавили нестанак у законском року Инфо служби, иста их обавештава да га могу преузети у Прихватилишту. Тада власник потписује Изјаву о враћеној животињи. У колико се случај понавља сматра се да власник изгубљене животиње не води бригу о свом кућном љубимцу и пријављује се надлежним инспекцијама ради даље обраде.

Удомљавање напуштених животиња из Прихватилишта је важна мера смањења популације напуштених животиња и обезбеђује потребан простор у Прихватилишту за нове напуштене псе.

С тога, сарадња са Друштвима за заштиту животиња мора бити на највишем нивоу како би информисање грађана о могућностима удомљавања паса из Прихватилишта дало очекивани ефекат.

Неопходно је водити уредну евиденцију удомљених паса и мачака.

Удомљавање би требало поспешити и медијски пропатити.

4.4. ЦНР програм (ухвати, стерилиши, пусти)

Стратегија "ухвати-стерилиши-пусти" је метод који је уведен као хумана алтернатива еутаназији, а за ограничавање бројности популације напуштених паса и мачака.

Програм за ограничавање бројности популације уличних паса и мачака заснован на ЦНР процењује да чак 75% светске популације паса нема власника.

У срединама у којима је број напуштених паса велики, неопходно је применити твз. ЦНР програм - "Catch, Neuter, Release" ("ухвати, стерилиши, пусти"). У срединама као што су Сремски Карловци, једноставно уклањање животиња са улица не представља ефикасан начин смањења њиховог броја. На локалитетима са којих су уклоњени пси досељавају се нови, јер су са уклоњеним животињама остали склоништа и слободни извори хране. На тај начин, веома брзо, већ после три месеца, локалитет са којег су уклоњене напуштене животиње насељава исти број животиња. Насупрот томе, ЦНР програмом прво се стабилизује бројност напуштених животиња, а потом постепено долази до смањења њиховог броја путем смањења капацитета станишта, а и спречавањем настанка нове генерације напуштених животиња.

ЦНР програм се укратко своди на хватање напуштених и изгубљених животиња, стерилизацију, вакцинацију против беснила, третман против ендопаразита и

ектопаразита, обележавање и враћање здравих, неагресивних и неуједљивих животиња на подручје на којем су ухваћени, осим на локације дечијих вртића, школских дворишта и здравствених установа. Повратак животиња мора бити спроведен најдаље у року 10 - 15 дана од дана хватања. О овим псима се на улици брину грађани - старатељи. Старатељи су дужни да на одређеним местима хране и напајају псе, као и да надзиру њихово понашање, здравствено стање и кретање. У случају да се пас изгуби они су дужни да обавесте одговарајућу институцију у чијој је надлежности евиденција о напуштеним и изгубљеним псима.

ЦНР програм је ефикасна прелазна мера чији је циљ да заустави даљи пораст популације, као и долазак нових напуштених животиња на слободне изворе хране. С обзиром да се ове животиње не могу размножавати, њихова популација се постепено смањује.

Заступници ЦНР стратегије истичу да је овај метод за ограничавање популације напуштених паса и мачака делотворнији од лишавања живота, јер када се уклоне сви напуштени пси и мачке с једне територије, пси и мачке из околних области почеће да се насељавају у тој области, у којој постоје склоништа и храна, и почеће да се размножавају.

С друге стране, стерилисани напуштени пси и мачке враћени на првобитна станишта не могу да се размножавају, чувају територију и спречавају долазак нестерилисаних паса и мачака. Број једне популације смањује се и удомљавањем, еутаназијом неизлечиво болесних и тешко повређених животиња, а с временом се смањује због умирања. Бројност популације може да се контролише ако се придошли напуштени пси и мачке стерилишу пре него што почну да се размножавају.

4.5. Сарадња

За све учеснике у ланцу решавања проблематике напуштања животиња и преузимање одговорности за свој део извршења програма потребна је добра комуникација.

У циљу што боље координације и сарадње свих служби на локалном нивоу, потребно је извршити умрежавање, односно информативно повезивање свих образовних установа, Јавног комуналног предузећа, ветеринарских станица, инспекцијских служби, полиције, Друштва за заштиту животиња са Прихватилиштем, односно Инфо службом која у њему професионално ради на информисању јавности.

4.6. Еутаназија

Еутаназија је најнеефикаснија мера контроле. Спроводи је искључиво ветеринар над агресивним и неизлечиво болесним животињама у складу са Законом о добробити животиња.

Према члану 15. Закона о добробити животиња, животиња се може лишити живота на хуман начин, ако:

1. је повређена, неизлечиво болесна, телесно деформисана или на други начин патолошки онеспособљена тако да опоравак није могућ, а живот за њу представља бол, патњу, страх и стрес;
2. је достигла старост па јој отказују основне животне функције;
3. се користи за исхрану људи;
4. се користи у начуноистраживачке и биомедицинске сврхе, у складу са овим законом;
5. се лишавањем живота спречава ширење, односно ако се сузбијају и искорењују заразне болести, у складу са законом којим се уређује ветеринарство;
6. животиња не може да се прилагоди условима смештаја, а њено пуштање на слободу представља опасност за људе, друге животиње и животну средину;
7. је у питању уништавање штетних глодара;
8. је неопходно контролисати бројност популације одређене врсте дивљих животиња, у складу са посебним прописима;
9. је лишавање животиње живота од веће користи за њену добробит него што су патње од даљег живота, у складу са мишљењем ветеринара.

Члан 16. Закона о добробити животиња регулише да животиња се не може лишити живота на јавним местима, осим:

1. у ловиштима, у складу са законом којим се уређује ловство;
2. у случају када је неопходно лишити животињу непотребног бола и патње, ако њен опоравак није могућ, на основу мишљења ветеринара, у складу са процедуром еутаназije;
3. ради спречавања ширења, сузбијања и искорењивања заразних болести, у складу са законом којим се уређује ветеринарство.

По члану 17. Закона о добробити животиња лишавање животиње живота обавља се на хуман начин који проузрокује тренутну и сигурну смрт.

Лишавање животиње живота на хуман начин мора се обављати уз претходно омамљивање животиње, осим код принудног лишавања живота ради прекида патње и бола насталог услед патолошког стања, повреде или заразне болести.

Животињу може лишити живота само ветеринар или ветеринарски техничар под надзором ветеринара или друго обучено лице под надзором ветеринара, осим у случајевима када је угрожена безбедност људи и животиња, ако овим законом није друкчије прописано.

Лица која врше еутаназiju дужна су да после спроведеног поступка лишавања живота провере да ли је наступила смрт животиње.

5. Санкционисање неодговорних грађана

Потребно је санкционисати нарочито оне власнике, односно држаоце животиња који не вакцинишу своје псе и мачке и не изврше њихово трајно обележавање, ако напусте, односно одбаце животињу чији опстанак зависи непосредно од њих, када без надзора пусте животиње на јавне површине, као и у другим законом и другим прописима предвиђеним случајевима.

Захтеве за покретање прекршајног поступка против неодговорних грађана подносе Прекршајном суду надлежне инспекцијске службе које врше надзор над применом закона и подзаконских аката из ове области.

6. Пројекат повећања комуналне хигијене, у и око објеката за смештај и боравак деце, старих и болесних (обданиште, школе, парковски простори, игралишта, шеталишта, амбуланта) на виши ниво. У склопу овог Пројекта је и замена песка на дечијим игралиштима и дезинфекција пешачких и травнатих парковских површина.

7. Доношење нових општинских прописа који регулишу ову правну област

Одредбом члана 20. тачка 26. Закона о локалној самоуправи прописано је да општина односно град уређује и организује вршење послова у вези са држањем и заштитом домаћих и егзотичних животиња.

Сада важећа Одлука о условима за држање и заштиту домаћих животиња на територији Општине Сремски Карловци донета је новембра 2007. године, а Закон о добробити животиња ступио је на снагу 10.06.2009. године. У циљу усаглашавања прописа локалне самоуправе са новодонетим законима и подзаконским актима, потребно је да надлежни органи у Општини Сремски Карловци донесу или нову одлуку или одлуку о изменама и допунама горе важеће Одлуке од 2007.године, и акте којом би се прописало место и начин извођења кућних љубимаца- паса и мачака на јавне површине.

VIII. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН

Да би програм у целости био реализован потребно је предвидети и обезбедити финансијска средства за рад служби и функционисање прихватилишта, као и за превентивне мере (обележавање, вакцинација, стерилизација и еутаназија) из буџета локалне самоуправе, из средстава добијених од Министарства, средства Покрајинског секретаријата, од донација.

Потребна финансијска средства:

1. Средства за стављање у функцију Прихватилишта,
2. Средства за набавку опреме за рад радника у Прихватилишту,
3. Трошкови зарада и накнада за запослене раднике у Прихватилишту,

4. Трошкови обуке, као и здравствене заштите запослених (превентивно вакцинисање),
5. Материјални трошкови у Прихватилишту (гориво, регистрација возила, струја, вода, телефон...),
6. Трошкови исхране животиња у Прихватилишту,
7. Трошкови стерилизације, вакцинације и обележавања, лечења и еутаназije,
8. Одржавање опреме у Прихватилишту (текуће и ванредно одржавање),
9. Набавке дезинфекционих средстава,
10. Трошкови за одржавање Објекта,
11. Трошкови превоза и нешкодљивог уклањања животињских лешева и
12. Трошкови истраживања популације паса и испитивања јавног мњења.

Извори прихода за потребна финансијска средства су:

1. Буџет Општине Сремски Карловци (евентуално средства из Буџета Покрајине и Републике),
2. из делатности Прихватилишта,
3. средства из донација.

IX. ПРЕДЛОГ ДИНАМИКЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

У циљу што хуманијег решавања проблема напуштених животиња у Општини Сремски Карловци неопходно је предузети следеће активности:

- Ставити у функцију објекат Прихватилишта,
- Обезбедити средства и услове за рад Прихватилишта која су предвиђена важећом законском регулативом,
- Иницирати кампању обележавања свих необележених паса и мачака на територији Општине.
- Трајно спроводити мере и активности предвиђене поглављем VII овог Програма.

X. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

На територији Сремских Карловаца проблем напуштених и изгубљених паса представља тему о којој се расправља више година, а која је кулминирала астрономским одштетним износима на рачун Општинског буџета.

Од 2009.године до 01.11. 2014.године поднето је 45 тужби за накнаду штете због уједа паса и мачака луталица. Према подацима добијеним од Одељења за буџет и привреду Општине Сремски Карловци по основу извршних судских одлука за надокнаду штете настале услед уједа паса и мачака луталица Сремски Карловци су исплатили грађанима у периоду од 2009.године до 31.12.2013.године износ од 3.594.162.80 динара.

Најизраженији проблем је у самом центру, али је присутан и свим деловима насеља. На решавању ове проблематике нису предузимани значајнији дугорочни кораци.

Сваки неевидентирани пас и мачка којег власник избаци на улицу постаје напуштена животиња и представља опасност за грађане, а одговорност за последице његових напада на грађане и имовину пада на терет локалне самоуправе.

Обележавањем паса и мачака увећава се одговорност власника, који своје љубимце не могу олако избацити на улицу (зна се чија је животиња). Неодговорни власници ће сносити све материјалне трошкове за последице дела које направи пас (нападне особу, друге животиње...), као и трошкове хватања и збрињавања животиња у Прихватилиште.

Пракса у нашем окружењу је показала да се применом мера: обележавања паса и мачака, стерилизацијом, удомљавањем, применом тзв. ЦНР програма, едукацијом грађана, драстично смањује број напуштених животиња. Применом свих ових мера из Програма капацитет изграђеног Прихватилишта ће бити довољан за територију Општине. Први значајнији дугорочни резултати се могу очекивати крајем 2015.године. Све горе наведене мере предвиђене Програмом су неопходне како би се кроз време и едукацију подигла свест о схватању одговорности (личне и материјалне) власника сваке животиње и тиме отклонио узрок проблема.

У реализацији овог Програма учествоваће Општинска управа Сремских Карловаца, ЈКП "Белило", установе у области образовања, ветерине, здравства, информисања, Удружења за заштиту животиња, грађани, као и друге установе и организације и правна и физичка лица, односно предузетници, који обављају делатности, односно послове у вези са животињама.

XI. ЗАКЉУЧАК

Прихватилиште треба да почне са радом најкасније до краја 2014.године до ког времена је потребно обезбедити опрему те запослити одређен број лица, како би се Програм смањења броја напуштених животиња почео спроводити у пракси, у складу са Законом.

Ради превазилажења наведене ситуације а у складу са позитивним законским прописима предложене су мере чији је циљ решавање проблема смештаја односно збрињавања напуштених животиња-паса и мачака, односно њихово уклањање са јавних површина и то:

1. Хватањем напуштених паса и мачака, њиховим уклањањем са јавних површина и смештајем у Прихватилиште отклониће се опасност од уједа паса а самим тим

- ће се избећи плаћање накнаде штете оштећеним грађанима, што ће довести до смањења буџетских издатака по овом основу.
2. Стерилизацијом - се бројност популације паса и мачака ставља под контролу, на хуман начин, а истовремено се утиче и на стварање здраве популације, с обзиром да се стерилизацијом значајно смањује ризик полно преносивих и опасних болести животиња.
 3. Микрочиповањем свих паса и мачака постиже се устројавање евиденције њихових власника, што за последицу има повећање одговорности истих према њиховим кућним љубимцима, али и преношење одговорности за штету услед уједа паса са Општине Сремски Карловци на евидентираног власника животиње.
 4. Антирабичном вакцинацијом свих паса и мачака - нестaje опасност од ширења рабиеса, 100% смртоносне антропозоозе.
 5. Едукација грађана свих узраста усмерена је на ширење свести и информисање јавности о добробити животиња, у циљу правилног односа према животињама који искључује било какав вид агресивног понашања.
 6. Спровођењем ЦНР програма (ухвати, стерилиши, пусти) доћи ће до заустављања даљег пораста популације паса и мачака на јавним површинама, стабилизације њиховог броја, односно спречавања неконтролисаног размножавања.

Сматрамо да би усвајање и реализација овог Програма допринела значајнијем смањењу броја напуштених животиња на територији Сремских Карловаца, чиме ће се смањити број оштећених грађана од уједа животиња, што ће се директно одразити на смањење трошкова по наведеном основу у буџету Сремских Карловаца.

С А Д Р Ж А Ј

1.	Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Општинској управи Сремски Карловци	1
2.	Сагласност на Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Општинској управи Сремски Карловци	3
3.	Решење о оснивању општинског Савета за безбедност саобраћаја на путевима	4
4.	Одлука о усвајању Програма контроле и смањења популације напуштених животиња – паса и мачака на територији Општине Сремски Карловци	6
5.	Програм контроле и смањења популације напуштених животиња – паса и мачака на територији Општине Сремски Карловци	7